

การสร้างชุดแบบฝึกพัฒนาทักษะการอ่านสัญลักษณ์จังหวะ
โดยใช้คำในภาษาถิ่นใต้ เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านสัญลักษณ์
จังหวะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสตรีพัทลุง

THE DEVELOPMENT OF A SET OF EXERCISES UTILIZING
THE SOUTHERN THAI DIALECT TO ENHANCE
MATHAYOM 1 STUDENTS' COMPREHENSION
AND READING OF RHYTHM SYMBOLS AT
SATRI PHATTHALUNG SCHOOL

มนพกา เรืองรักษ์^{1*} และสุทธิรักษ์ เอียดปุม²
Monpaka Ruangrak^{1*} and Suttirak Iadpum²

Received date: March 14, 2025

Revised date: April 25, 2025

Accepted date: April 25, 2025

¹ นักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีศึกษา คณะศิลปกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

² อาจารย์ ดร., หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีศึกษา คณะศิลปกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

* Corresponding author, E-mail: 66g7601005@parichat.skru.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อสร้างชุดแบบฝึกพัฒนาทักษะการอ่านสัญลักษณ์จังหวะโดยใช้คำในภาษาถิ่นใต้ 2) เพื่อหาประสิทธิภาพของชุดแบบฝึกพัฒนาทักษะการอ่านสัญลักษณ์จังหวะโดยใช้คำในภาษาถิ่นใต้ 3) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน และหลังเรียน เรื่องการอ่านสัญลักษณ์จังหวะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสตรีพัทลุง กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสตรีพัทลุง ได้มาโดยวิธีการแบบเฉพาะเจาะจง จำนวน 20 คน ใช้แบบแผนการทดลองที่เลือกกลุ่มตัวอย่างเพื่อทดลองเพียงกลุ่มเดียวให้ทดสอบก่อนเรียน ระหว่างเรียนและหลังเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 1) ชุดแบบฝึกพัฒนาทักษะการอ่านสัญลักษณ์จังหวะโดยใช้คำในภาษาถิ่นใต้ 2) แบบทดสอบทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียน 3) แบบทดสอบระหว่างเรียน จำนวน 10 ข้อ สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที ผลการวิจัยพบว่าการสร้างชุดแบบฝึกที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีความเหมาะสม นักเรียนที่เรียนโดยชุดแบบฝึกพัฒนาทักษะการอ่านสัญลักษณ์จังหวะโดยใช้คำในภาษาถิ่นใต้ที่สร้างขึ้นมีค่าประสิทธิภาพ (E1/E2) เท่ากับร้อยละ 90.50/92.25 สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ร้อยละ 80/80 นักเรียนที่เรียนโดยชุดแบบฝึกพัฒนาทักษะการอ่านสัญลักษณ์จังหวะโดยใช้คำในภาษาถิ่นใต้มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

คำสำคัญ : ชุดแบบฝึก, ทักษะการอ่านจังหวะทำนอง, คำในภาษาถิ่นใต้

Abstract

This research seeks to use the Southern Thai dialect to create a set of exercises to improve skills in reading rhythm symbols. Specifically, it aims to evaluate the effectiveness of the set of exercises and assess students' progress in school before and after learning to improve rhythm and melody reading skills. The purposive sampling method was utilized to select a sample group of 20 Mathayom 1 students from Satri Phatthalung School in the second semester of the 2024 academic year. Then, a one-group pretest-post-test design was employed to determine the effectiveness of the exercise. The research instruments consisted of exercises to enhance rhythm symbol reading skills using Southern Thai dialect words, a pretest and post-test, and a mid-course test. The statistical methods employed were percentages, means, standard deviations, and t-test analysis. The findings indicated that the set of exercises developed to enhance rhythm symbol reading skills using the Southern Thai dialect was effective. In addition, the efficiency ratio (E1/E2) of 90.50/92.25 was higher than the criterion of 80/80. Moreover, there was a significant improvement at the .05 level in the post-test scores of students who used the developed exercises compared to their pretest scores.

Keywords: skill development exercises, rhythmic reading skills, Southern Thai dialect

1. บทนำ

การอ่านสัญลักษณ์จังหวะเป็นทักษะพื้นฐานในการเรียนดนตรี ผู้ที่มีความเข้าใจสัญลักษณ์จังหวะจะส่งผลให้มีทักษะการปฏิบัติดนตรีที่ดี การฝึกอ่านสัญลักษณ์จังหวะเป็นสิ่งที่ต้องฝึกฝนตั้งแต่วัยเด็กไปพร้อม ๆ กับการฟัง การอ่านโน้ต การร้องโน้ต การเล่นดนตรี การเคลื่อนไหว และการสร้างสรรค์ การฝึกฝนนั้นจะต้องเริ่มจากจังหวะที่ง่ายไม่ซับซ้อน เมื่อนักเรียนทำได้แล้วจึงค่อย ๆ เพิ่มความยากและความท้าทายขึ้นไปเป็นลำดับ (ณรุทธ์ สุทธจิตต์, 2555, น. 228) ช่วงแรกของการเริ่มเรียนดนตรีจะต้องฝึกฝนทักษะที่สำคัญของดนตรี และฝึกการปฏิบัติทักษะเครื่องดนตรีควบคู่กันไป

สัญลักษณ์จังหวะ หมายถึง ความสั้นยาว หรือความเจ็บบของเสียงที่เกิดขึ้น (สมนึก อุ่นแก้ว, 2555, น. 1) ซึ่งถูกบันทึกผ่านเป็นสัญลักษณ์ตัวโน้ตต่าง ๆ เป็นไปตามหลักทฤษฎีดนตรีตะวันตก โดยนักดนตรีจะต้องอ่านและถ่ายทอดสัญลักษณ์โน้ตออกมาเป็นเสียง การปฏิบัติทักษะเครื่องดนตรีนั้นผู้เล่นจะต้องมีความเข้าใจในการอ่านสัญลักษณ์จังหวะซึ่งจะส่งผลให้ปฏิบัติทักษะเครื่องดนตรีอย่างถูกต้อง เนื่องจากในขณะที่เล่นดนตรีนั้นผู้เล่นจะต้องอ่านสัญลักษณ์จังหวะ (Rhythm) พร้อมกับทำนอง (Melody) รวมไปถึงผู้เล่นจะต้องมีความเข้าใจในเรื่องของทฤษฎีดนตรีตะวันตกที่เกี่ยวข้อง กล่าวคือผู้เล่นต้องมีความเข้าใจทั้งทฤษฎีดนตรีตะวันตก วรรณคดีดนตรีตะวันตก และการปฏิบัติทักษะในแต่ละเครื่องดนตรี

วิธีการสอนดนตรีตามแนวทางของโคดายมุ่งเน้นการร้องและการอ่านเป็นทักษะที่สำคัญ หนึ่งในวิธีการสำคัญตามหลักการสอนดนตรีตามแนวทางของโคดาย คือ การอ่านสัญลักษณ์จังหวะ โดยใช้คำและเสียงง่าย ๆ

เพื่อใช้ในการเรียนรู้จังหวะที่เป็นพื้นฐาน (ณรุทธ์ สุทธจิตต์, 2537, น. 20) การอ่านสัญลักษณ์จังหวะจึงเป็นทักษะพื้นฐานสำคัญที่จะทำให้ผู้เล่นมีความพร้อมในการพัฒนาทักษะการปฏิบัติดนตรี เนื่องจากการอ่านสัญลักษณ์จังหวะส่งผลต่อการฝึกฝน และพัฒนาทักษะทางด้านดนตรี ซึ่งนักเรียนจะต้องใช้เวลาในการฝึกฝน เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านสัญลักษณ์จังหวะอย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับ (นันทิดา จันทรวงศ์, สุรสิทธิ์ ชานกสกุล และ สกาวรุ่ง สายบุญมี, 2563 อ้างถึง ศักดิ์ชัย หิรัญรักษ์ และนันทิดา จันทรวงศ์, 2560)

การจัดการเรียนการสอนดนตรีในปัจจุบันนักวิชาการดนตรีศึกษาเชื่อว่ากระบวนการสอนดนตรีสามารถพัฒนานักเรียนไปสู่การเป็นพลเมืองโลกได้ ส่งผลให้ในอนาคตรสนดนตรีทั่วโลกให้ความสำคัญกับการพัฒนาทักษะทางดนตรีที่ควบคู่ไปกับความเข้าใจทางสังคม และการสร้างทักษะพื้นฐานทางดนตรีจะช่วยส่งเสริมพัฒนาการของเด็กและเยาวชนทั้งด้านร่างกายและจิตใจ ซึ่งการเรียนการสอนจะเน้นให้ความสำคัญกับทักษะทางดนตรี เช่น การร้องเพลง เล่นเครื่องดนตรี การเคลื่อนไหว การอ่านโน้ต รวมไปถึงความสามารถในการนำเอาองค์ความรู้ทั้งทางด้านทฤษฎีดนตรีไปจนถึงความรู้ด้านวรรณกรรมทางดนตรี

ภาษาไทยถือเป็นสัญลักษณ์สำคัญของความเป็นไทยและวัฒนธรรมไทย เป็นเครื่องมือหลักในการสื่อสารในชีวิตประจำวัน การทำงาน และเป็นภาษาหลักที่ใช้ในการศึกษาและการเรียนรู้ทุกระดับ ตั้งแต่ระดับอนุบาลจนถึงระดับอุดมศึกษา ส่วนภาษาไทยที่เป็นแบบแผนใช้ในการติดต่อสื่อสารทางราชการเป็นหลัก นอกจากนั้นยังมีภาษาย่อยของภาษาไทยที่ใช้กันในแต่ละ

ท้องถิ่นนั้น คือ ภาษาถิ่นที่ใช้ในภาคใต้ของประเทศไทย มีรูปลักษณะเฉพาะตัว มีถ้อยคำและสำเนียงที่แตกต่างไปจากภาษาไทยที่เป็นภาษาหลัก

ภาษาถิ่นได้เป็นภาษาที่นักเรียนในท้องถิ่นนั้น ๆ มีความคุ้นเคย และใช้สื่อสารกันในชีวิตประจำวัน การนำคำภาษาถิ่นได้มาประยุกต์ใช้ในการสอนเรื่องของจังหวัดจะเป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนดนตรีแก่นักเรียนที่มีภูมิลำเนาอยู่ในท้องถิ่น อีกทั้งยังเป็นการเพิ่มความรู้เรื่องคำในภาษาถิ่นได้ เรียนรู้วัฒนธรรมด้านภาษาให้กับนักเรียนบางกลุ่มที่ไม่ได้สื่อสารโดยใช้ภาษาถิ่น ซึ่งวิธีการสอนดนตรีตามแนวทางของโคดายมีรูปแบบการสอนที่หลากหลาย เริ่มจากการเรียนรู้ในสิ่งที่ง่ายไปสู่สิ่งที่ยากและซับซ้อนมากขึ้นตามลำดับพัฒนาการของนักเรียน ทำให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะทางดนตรีอย่างเป็นระบบ โคดายสร้างแบบฝึกทักษะจากการนำทำนองบทเพลงพื้นบ้านมาปรับใช้กับนักเรียน ทำให้นักเรียนรู้สึกคุ้นชินกับบทเพลง และเป็นการเชื่อมโยงวัฒนธรรมในพื้นที่กับการเรียนดนตรีเข้าด้วยกัน ทำให้การเรียนดนตรีเป็นเรื่องที่ใกล้ตัวและไม่ยากจนเกินไป สอดคล้องกับแนวคิดของ (จันทนา คชประเสริฐ, 2568, น. 53) กิจกรรมการเรียนดนตรีตามแนวคิดของโคดายช่วยสร้างประสบการณ์ทางดนตรีที่มีความสนุกสนานอย่างต่อเนื่อง โดยเน้นการเชื่อมโยงดนตรีกับวัฒนธรรม นอกจากนี้แนวทางของโคดายยังมุ่งเน้นการพัฒนาทักษะทางดนตรีที่หลากหลายไม่ได้จำกัดเพียงแค่การฝึกปฏิบัติเครื่องดนตรีเท่านั้น ซึ่งเป็นการเรียนดนตรีที่เป็นทักษะพื้นฐานอย่างครอบคลุม

โรงเรียนสตรีพัทลุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุงเป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ จัดการศึกษาระดับ

มัธยมศึกษาตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นจนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ตามหลักสูตรโรงเรียนสตรีพัทลุงการเรียนการสอนเนื้อหาสาระดนตรีจัดอยู่ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ผู้สอนต้องออกแบบการสอนให้เหมาะกับนักเรียนตามบริบทของสถานศึกษา การเรียนการสอนสาระดนตรีอยู่ในสองกลุ่มรายวิชา กลุ่มแรกเป็นรายวิชาศิลปะพื้นฐาน ส่วนกลุ่มที่สองจัดอยู่ในกลุ่มสาระการเรียนรู้เพิ่มเติมวิชาเลือก มีการจัดการเรียนรู้ให้กับนักเรียน ซึ่งได้เปิดโอกาสให้นักเรียนเลือกเรียนตามความสนใจ

จากประสบการณ์ในการสอนดนตรีของผู้วิจัย พบว่านักเรียนจำนวนมากที่ไม่ได้เรียนวิชาดนตรีในระดับประถมศึกษา เนื่องจากขาดแคลนผู้สอนวิชาดนตรี ส่งผลให้นักเรียนมีทักษะทางดนตรีค่อนข้างน้อย เมื่อนักเรียนได้ศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษา ครูต้องสร้างทักษะพื้นฐานทางดนตรีให้กับนักเรียน ซึ่งการจัดการเรียนการสอนวิชาขับขานประสานเสียง เป็นวิชาที่จัดการเรียนการสอนให้กับนักเรียนที่มีความสนใจทางด้านดนตรี นักเรียนมีความต้องการพัฒนาทักษะทางดนตรี และการอ่านโน้ตเป็นทักษะหนึ่งที่มีความสำคัญ

ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะพัฒนาทักษะการอ่านสัญลักษณ์จังหวะของนักเรียนที่เลือกเรียนรายวิชาขับขานประสานเสียง ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 20 คน โดยผู้วิจัยสร้างชุดแบบฝึกพัฒนาทักษะการอ่านสัญลักษณ์จังหวะโดยใช้คำในภาษาถิ่นได้ ออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ประกอบการใช้ชุดแบบฝึก นำไปจัดการเรียนรู้ในรายวิชาดังกล่าว เพื่อพัฒนาทักษะในการอ่านสัญลักษณ์จังหวะของนักเรียน ทำให้นักเรียนมีทักษะการอ่านสัญลักษณ์จังหวะ และเป็นการสร้างทักษะพื้นฐานสำคัญในการเรียนรู้ทักษะทางดนตรีของนักเรียน

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อสร้างชุดแบบฝึกพัฒนาทักษะการอ่านสัญลักษณ์จังหวะโดยใช้คำในภาษาถิ่นใต้

2.2 เพื่อหาประสิทธิภาพของชุดแบบฝึกพัฒนาทักษะการอ่านสัญลักษณ์จังหวะโดยใช้คำในภาษาถิ่นใต้

2.3 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน และหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสตรีพัทลุง เรื่อง การอ่านสัญลักษณ์จังหวะโดยใช้คำในภาษาถิ่นใต้

3. แนวคิด ทฤษฎี กรอบแนวคิด

3.1 ความหมายของการอ่านสัญลักษณ์จังหวะ

การอ่านโน้ตสากลเป็นกระบวนการในการรับรู้และแปลความข้อมูลในรูปของสัญลักษณ์ทางดนตรีผ่านการปฏิบัติทักษะเครื่องดนตรี หรืออ่านโน้ต ร้องโน้ต จะต้องใช้เวลาในการฝึกฝนให้เกิดความเข้าใจและตีความสัญลักษณ์ต่าง ๆ จนเกิดความชำนาญ มีผู้ให้ความหมายของ การอ่านโน้ตสากลไว้ ดังนี้

สมนึก อุ่นแก้ว (2555, น. 1) กล่าวว่า การอ่านสัญลักษณ์จังหวะเป็นการอ่านจังหวะโน้ตโดยการอ่านออกเสียงเป็นตัวเลข ความเข้าใจในการแบ่งอัตราส่วนจังหวะจะส่งผลในการอ่านจังหวะโน้ต นักเรียนดนตรีจะต้องหมั่นฝึกอ่านจังหวะโน้ตจนเกิดทักษะที่ถูกต้อง เพื่อนำไปใช้ในการปฏิบัติเครื่องดนตรี

ณรุทธ์ สุทธจิตต์ (2558, น. 113) กล่าวว่าตามวิธีการของโคตยา การอ่านสัญลักษณ์จังหวะ หรือการอ่านสัญลักษณ์จังหวะเป็นการให้นักเรียน ฝึกเรียนรู้จังหวะเป็นรูปธรรม ระยะแรกให้นักเรียนแปลงเสียงจังหวะต่าง ๆ ต่อมาใช้สัญลักษณ์แทนจังหวะ จากนั้นเปลี่ยนเป็นสัญลักษณ์คล้ายตัวโน้ต และสุดท้ายจึงใช้ตัวโน้ตแทนจังหวะ

สรุปได้ว่าการฝึกฝนอ่านโน้ตจะต้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับอัตรา จังหวะ การแบ่งกลุ่มจังหวะ การจัดกลุ่มจังหวะ และการตีความสัญลักษณ์ ทางดนตรีไปพร้อม ๆ กับการการร้อง การเคลื่อนไหวหรือการปฏิบัติเครื่อง ดนตรี การอ่านโน้ตสากลและตีความสัญลักษณ์ทางดนตรีได้อย่างถูกต้องจะ เป็นทักษะพื้นฐานทางดนตรีและทำให้นักเรียนสามารถเรียนรู้และพัฒนา ทักษะดนตรีให้สูงขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.2 การสอนทักษะดนตรี

การสอนทักษะดนตรีมีกลวิธีการสอนที่แตกต่างกันออกไป แต่หลักการสอนทั่วไปที่สามารถนำไปปรับใช้กับการสอนทักษะในแต่ละ เครื่องมือได้ ดังนี้ (สุทธจิตต์ ณรุทธ์, 2555, น. 235)

- 1) เสียงก่อนสัญลักษณ์ การเรียนทักษะดนตรีควรเริ่มต้น ด้วยการฟังเสียง จากนั้นจึงสอนสัญลักษณ์ทางดนตรี
- 2) ความถูกต้อง และความไพเราะของคุณภาพเสียง
- 3) ความมีดนตรีการ จากการปฏิบัติที่มีทฤษฎีเป็นพื้นฐาน
- 4) ทักษะการฝึกซ้อม การฝึกซ้อมที่ถูกต้องอย่างสม่ำเสมอ ทำให้เกิดการพัฒนาทักษะอย่างมีประสิทธิภาพ

- 5) ทักษะการแสดง เป็นการถ่ายทอดความงามของเสียงที่มีคุณภาพ
- 6) การประเมินตนเอง ประเมินทักษะตนเอง เพื่อแก้ไขปรับปรุงและพัฒนาตนเอง
- 7) การปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาทักษะ วิเคราะห์ตนเองหาสาเหตุความบกพร่อง ได้รับการชี้แนะจากผู้สอน ไม่ย่อท้อต่อการพัฒนาตนเอง

3.3 จิตวิทยาการสอนดนตรี

หลักการและแนวคิดทางจิตวิทยาในการสอนดนตรี เน้นการศึกษาด้านพฤติกรรมของนักเรียนเพื่อทำความเข้าใจนักเรียน และเป็นสิ่งที่ผู้สอนดนตรีนำมาใช้ในการพิจารณาการเรียนรู้ การรับรู้และเพื่อการสร้างแรงจูงใจในการเรียนให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

3.4 พัฒนาการดนตรีกับเด็กมัธยมศึกษาตอนต้น (12-15 ปี)

ช่วงอายุ 12-15 ปี ด้านความคิดได้รับการพัฒนาถึงจุดความสมบูรณ์ติดตัวจนเป็นผู้ใหญ่ สามารถคิดแบบสมมุติฐานได้ เข้าใจเรื่องนามธรรม คิดอย่างมีเหตุผล แต่การตัดสินใจอาจไม่เหมาะสมหรือขาดเหตุผลบางครั้ง เนื่องจากกำลังมีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์และสังคม ด้านดนตรีมีความลึกซึ้งเกี่ยวกับแนวคิดและทักษะดนตรี เกิดความเข้าใจและเกิดการปฏิบัติได้ สามารถแสดงอารมณ์และความรู้สึกได้ การรับรู้เกี่ยวกับสัตประสาทเพิ่มขึ้น หากได้รับการพัฒนาทักษะทางดนตรีมาตลอดจะทำให้การรับรู้และแนวคิดทางดนตรี มีความเข้าใจเกี่ยวกับองค์ประกอบของดนตรีสามารถเรียนรู้ดนตรีได้อย่างรวดเร็ว สามารถใช้ร่างกายและกล้ามเนื้อในการ

ปฏิบัติเครื่องดนตรีได้อย่างเต็มที่ มีความคิดแบบวิจารณ์ญาณมากขึ้น ชอบเพลงที่มีจังหวะเร้าใจ สนุกสนานเข้ากับเรื่องราวของตนเอง มีความคิดเป็นของตนเอง หากได้รับการปลูกฝังในดนตรีแบบใดก็จะชอบมากขึ้น ครูจึงควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยคำนึงถึงพัฒนาการและความสามารถของนักเรียนเป็นสำคัญ เลือกเครื่องดนตรีที่เหมาะสม สร้างระเบียบวินัย การฝึกซ้อม การแบ่งเวลาในการศึกษาเล่าเรียนเป็นสิ่งที่ครูต้องคอยชี้แนะและให้แนวทางในการปฏิบัติตนเองในฐานะนักเรียน เพื่อความสำเร็จในการศึกษาต่อไป (ณรุทธ์ สุทธจิตต์, 2541, น. 12) วิธีการสอนดนตรีนักเรียนขึ้นอยู่กับเทคนิคและวิธีการของผู้สอนที่สามารถออกแบบให้เหมาะสมกับนักเรียน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งการเรียนการสอนดนตรีที่ดีควรเป็นไปตามหลักการหรือแนวคิดที่สอดคล้องกับพัฒนาการของนักเรียน (ชนวรรณ ธวัชบุลย์, 2561, น. 21)

3.5 วิธีการสอนดนตรีของโคดาไล

โคดาไล (Zoltan Kodaly) เป็นผู้ประพันธ์เพลงที่มีความมุ่งมั่นในการพัฒนาการดนตรีศึกษา แนวการสอนดนตรีของโคดาไลที่เป็นพื้นฐานการสอนดนตรีให้กับเด็ก เริ่มต้นโคดาไลต้องการให้ชาวฮังการีมีความรู้ทางดนตรี อ่านและเขียนโน้ตดนตรีได้ (ณรุทธ์ สุทธจิตต์, 2555, น. 227)

โคดาไลเชื่อมั่นว่าดนตรีเป็นของทุกคน และทุกคนสามารถฝึกฝนดนตรีได้จากการเรียนการสอนดนตรีด้วยวิธีที่ถูกต้องตั้งแต่ระดับพื้นฐานดนตรีไม่ใช่ทักษะที่จำกัดเฉพาะคนที่สามารถเรียนรู้ดนตรีได้ไว โคดาไลจึงมุ่งมั่นที่จะให้คนทุกคนสามารถอ่านโน้ตและการเขียนโน้ตเพลงได้ โคดาไลเชื่อว่าการอ่านโน้ตและเขียนโน้ตจะเป็นพื้นฐานสำคัญในการศึกษาดนตรี หรือ

ปฏิบัติทักษะดนตรี โคดายคิดว่าควรให้ความสำคัญของดนตรีเทียบเท่ากับการเรียนด้านภาษา (ธวัชชัย นาควงศ์, 2543, น. 1)

จันทนา คชประเสริฐ (2568, น. 53) กล่าวว่า กิจกรรมการเรียนดนตรีตามแนวคิดของโคดายจะช่วยสร้างประสบการณ์ทางดนตรีที่มีความสนุกสนานอย่างต่อเนื่อง โดยเน้นการเชื่อมโยงดนตรีกับวัฒนธรรมของนักเรียน นอกจากนี้แนวทางของโคดายยังมุ่งเน้นการพัฒนาทักษะทางดนตรีที่หลากหลายไม่ได้จำกัดเพียงแค่การฝึกปฏิบัติเครื่องดนตรีเท่านั้น ซึ่งเป็นการเรียนรู้ดนตรีที่เป็นทักษะพื้นฐานสำคัญอย่างครอบคลุมสอดคล้องกับแนวคิดของ นิศาชล บังคม (2553, น. 11) กล่าวว่า การสอนดนตรีตามแนวคิดของโคดายเน้นการใช้การร้องเป็นหลัก โดยนำทำนองเพลงพื้นบ้านซึ่งเปรียบเสมือนภาษาแม่ทางดนตรีของเด็ก มักจะเป็นบทเพลงที่อยู่ในบันไดเสียงเพนทาโทนิค วิธีการสอนของโคดายจะถูกจัดลำดับอย่างเป็นระบบ เริ่มจากง่ายไปสู่ระดับที่ซับซ้อนมากขึ้น และสอดคล้องกับพัฒนาการทางดนตรีของนักเรียน โดยมีองค์ประกอบหลัก ได้แก่

การใช้โทนิคซอล-ฟา สัญญาณมือ สัญลักษณ์ของจังหวะ การร้อง และการสร้างสรรค์ ซึ่งเป็นแนวทางการเรียนรู้ดนตรีอย่างมีประสิทธิภาพ

ณรุทธ์ สุทธจิตต์ (2558, น. 112-115) กล่าวถึง วิธีการสอนของโคดาย มุ่งพัฒนาทักษะการร้องและการอ่านโน้ตเป็นหลัก โดยวิธีการสำคัญที่ใช้ในการสอนตามแนวทางของโคดาย มีดังนี้

1) โทนิคซอล-ฟา เป็นการเรียกชื่อตัวโน้ตเป็นภาษาลาติน คือ โด เร มี ฟา ซอล ลา ที (do re mi fa sol la ti) โดยใช้ตัวโดเป็นเสียงโทนิคในบันไดเสียงเมเจอร์ และใช้เสียงลาเป็นเสียงโทนิคในบันไดเสียง

ไมเนอร์ เพื่อให้เรียนรู้การแปรเปลี่ยนตามกฎแจเสียง หลังจากนั้นนักเรียนจึงค่อยเรียนรู้ระบบการเรียกชื่อโน้ตโดยใช้อักษรโรมัน คือ A B C D E F G A B แทนระดับเสียง ลา ที โด เร มี ฟา ซอล เพื่อจำจดระดับเสียงในระบบ (Fixed-do)

2) สัญญาณมือเป็นการใช้สัญญาณมือเพื่อเรียนรู้ระดับเสียงที่เป็นรูปธรรม แทนระดับเสียงต่าง ๆ ทางดนตรีที่สอดคล้องกับตำแหน่งสูงต่ำของสัญญาณมือ ซึ่งโคตายดัดแปลงการทำสัญญาณมือของจอร์น เคอร์เวน

3) สัญลักษณ์จังหวะ เป็นการให้นักเรียนฝึกเรียนรู้จังหวะอย่างเป็นรูปธรรม ระยะแรกให้นักเรียนเปล่งเสียงจังหวะต่าง ๆ ต่อมาใช้สัญลักษณ์แทนจังหวะ จากนั้นเปลี่ยนเป็นสัญลักษณ์คล้ายตัวโน้ต และสุดท้ายจึงใช้ตัวโน้ตแทนจังหวะ

4) การร้อง เน้นการฝึกให้นักเรียนรับรู้เรื่องราวระดับเสียง ฝึกการร้อง จังหวะของทำนอง ฝึกให้นักเรียนได้ยินเสียงในความคิด โดยการร้องเพลงสลับกับการร้องในใจ เน้นให้จดจำเกี่ยวกับระดับเสียง และบทเพลง

5) การสร้างสรรค์ในรูปแบบของการร้อง สร้างสรรค์ประโยคเพลงต่อจากประโยคที่ผู้สอนกำหนดให้ สามารถวิเคราะห์บทเพลงสร้างสรรค์ในรูปแบบของการประพันธ์เพลง และการเรียบเรียงเสียงประสาน

การสอนดนตรีตามแนวคิดของโคตายมีรูปแบบการสอนที่หลากหลาย เริ่มจากการเรียนรู้ในสิ่งที่ง่ายไปสู่สิ่งที่ยากขึ้นและซับซ้อนมากขึ้น ตามลำดับพัฒนาการของนักเรียน ทำให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะทางดนตรีอย่างเป็นระบบ โคตายสร้างแบบฝึกทักษะจากการนำทำนองบทเพลงพื้นบ้านมาปรับใช้ ทำให้นักเรียนรู้สึกคุ้นชินกับบทเพลง และเป็นการเชื่อมโยง

วัฒนธรรมในพื้นที่กับการเรียนดนตรีเข้าด้วยกัน ทำให้การเรียนดนตรีเป็นเรื่องที่ใกล้ตัวและไม่ยากจนเกินไป

3.6 คำในภาษาถิ่นใต้

ภาษาไทยถิ่นเป็นภาษาที่ใช้พูด สื่อสารกันแต่ละท้องถิ่น มีความเข้าใจกันเฉพาะท้องถิ่นนั้น ๆ แต่ละท้องถิ่นจะแตกต่างกันทั้งเสียง คำ การเรียง แต่มีความหมายที่เหมือนกัน (วิไลศักดิ์ กิ่งคำ, 2544, น. 1)

ภาษาถิ่นเป็นภาษาในการสื่อสารของผู้คนที่อยู่ในพื้นที่ทางภูมิศาสตร์เดียวกันพูดสื่อสารกัน ชัดเจนถึงเอกลักษณ์ทางภาษา โดยทุกภาษาถิ่นมีการใช้ศัพท์ไวยากรณ์ที่สอดคล้องกัน แต่มักจะแตกต่างกันในเรื่องของวรรณยุกต์ แต่ละภาษาถิ่นจะมีลักษณะเฉพาะของภาษานั้น เช่น ภาษาไทยมีภาษาถิ่นแบ่งออกได้หลายภาษา ได้แก่ ภาษาถิ่นอีสาน ภาษาถิ่นใต้ ภาษาถิ่นเหนือ และภาษาไทยกลาง หรือถิ่นกลาง และหากพื้นที่ทางภูมิศาสตร์ของเจ้าของภาษาถิ่นนั้นมีอาณาเขตจะทำให้มีภาษาถิ่นที่หลากหลายแยกย่อยออกไป

3.7 การสร้างชุดแบบฝึกทักษะ

การพัฒนาและออกแบบนวัตกรรมในการจัดการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่ผู้สอนจะต้องใช้ความรู้ ความคิดสร้างสรรค์ในการสร้างการพัฒนาและออกแบบนวัตกรรม การออกแบบชุดฝึกทักษะเป็นนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ที่ผู้สอนสามารถนำมาปรับใช้กับการเรียนการสอน เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาทักษะของนักเรียนในการแก้ปัญหาหรือพัฒนานักเรียนให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

กรอบแนวคิด

ภาพที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดในการชุดแบบฝึกพัฒนาทักษะการอ่านสัญลักษณ์จังหะโดยใช้คำในภาษาถิ่นใต้

ที่มา : มนพกา เรืองรักษ์ (2568)

4. วิธีดำเนินการวิจัย

4.1 ศึกษาทฤษฎีและเอกสารที่เกี่ยวข้อง ศึกษาเอกสาร หนังสือ และตำราที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีการอ่านสัญลักษณ์จังหวะ รวมทั้งศึกษาหลักการในการสร้างชุดแบบฝึก โดยอ้างอิงแนวคิดจากทฤษฎีต่าง ๆ เช่น ทฤษฎีการสอนดนตรีของโคดาย เพื่อใช้ในการพัฒนาทักษะการอ่านสัญลักษณ์จังหวะ

4.2 การสร้างชุดแบบฝึกทักษะการอ่านสัญลักษณ์จังหวะ คัดเลือกคำในภาษาถิ่นใต้ เพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาชุดแบบฝึก โดยคำนึงถึงลักษณะเสียงและจังหวะของคำเพื่อให้เหมาะสมกับการฝึกการอ่านสัญลักษณ์จังหวะ

4.3 หาคุณภาพของชุดแบบฝึก โดยส่งให้กับอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเพื่อรับคำแนะนำในการปรับปรุง และแก้ไขให้มีความเหมาะสมกับการเรียนการสอน

4.4 การสร้างแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน สร้างแบบทดสอบที่ใช้ในการวัดทักษะการอ่านสัญลักษณ์จังหวะ โดยส่งใช้คำในภาษาถิ่นใต้จำนวน 10 ข้อ

4.5 การสร้างแบบทดสอบระหว่างเรียน โดยการสร้างแบบทดสอบระหว่างเรียน จำนวน 10 ข้อ เพื่อวัดทักษะ เรื่อง การอ่านสัญลักษณ์จังหวะของนักเรียน ทำการประเมินใน 5 ครั้ง ระหว่างการจัดการเรียนการสอน

4.6 การทดลองใช้ชุดแบบฝึก และแบบทดสอบก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียนกับกลุ่มทดลองที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจริง 8 เพื่อทดสอบความเหมาะสมและปรับปรุงชุดแบบฝึกตามข้อเสนอแนะ

4.7 การทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง โดยการทดสอบใช้ชุดแบบฝึกกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างจริงกับนักเรียนที่เลือกเรียนวิชา ขัษานประสานเสียง

กำลังศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 โรงเรียนสตรีพัทลุง ทั้งหมดจำนวน 7 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 1 วัน วันละ 1 คาบ คาบละ 50 นาที

4.7.1 ทดสอบก่อนเรียน โดยให้นักเรียนทดสอบปฏิบัติทักษะโดยในคาบเรียนแรก

4.7.2 การทดลองสอน สอนด้วยชุดแบบฝึกในระยะเวลา จำนวน 5 คาบเรียน

4.7.3 ทดสอบหลังเรียน ทดสอบอีกครั้งหลังเสร็จสิ้นการเรียนการสอนโดยให้นักเรียนทดสอบปฏิบัติทักษะโดย เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ของการเรียน

4.8 นำข้อมูลที่ได้จากการทดสอบไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

5. สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการสร้างชุดแบบฝึกพัฒนาทักษะการอ่านสัญลักษณ์จังหวะโดยใช้คำในภาษาถิ่นใต้ เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านสัญลักษณ์จังหวะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสตรีพัทลุง สามารถสรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

5.1 ส่วนประกอบของชุดแบบฝึก

5.1.1 คำแนะนำในการใช้ชุดแบบฝึก เป็นส่วนที่อธิบายถึงข้อแนะนำในการใช้ชุดแบบฝึก การเตรียมการสอน การดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล คุณสมบัติของผู้ใช้ชุดแบบฝึก

5.1.2 แบบฝึกหัดที่ 1-10 ดังนี้

แบบฝึกหัดที่ 1 โน้ตตัวดำ และเข้ตหนึ่งชั้น

แบบฝึกหัดที่ 2 โน้ตตัวขาว และเครื่องหมายกำหนด
จังหวะ 2/4

แบบฝึกหัดที่ 3 โน้ตตัวขาว และเครื่องหมายกำหนด
จังหวะ 4/4

แบบฝึกหัดที่ 4 โน้ตตัวกลม

แบบฝึกหัดที่ 5 เครื่องหมายกำหนดจังหวะ 2/2

แบบฝึกหัดที่ 6 เครื่องหมายกำหนดจังหวะ $\frac{3}{4}$

แบบฝึกหัดที่ 7 ตัวขาวประจุด

แบบฝึกหัดที่ 8 เข้ตสองชั้น

แบบฝึกหัดที่ 9 เข้ตสองชั้นกับเข้ตหนึ่งชั้น

เครื่องหมายกำหนดจังหวะ 2/4 และ 4/4

แบบฝึกหัดที่ 10 เข้ตสองชั้นกับเข้ตหนึ่งชั้น

เครื่องหมายกำหนดจังหวะ 4/4 และ 3/4

5.2 เนื้อหาของชุดแบบฝึก

5.2.1 ลำดับการเรียนรู้ค่าโน้ตและเครื่องหมายกำหนดจังหวะ

ตารางที่ 1 ลำดับการเรียนรู้คำโน้ต และเครื่องหมายกำหนดจังหวะ

แผนการจัด การเรียนรู้	ซี แบสฟิกซ์	เนื้อหาต้นจังหวะ			ความเร็วที่กำหนด		
		เครื่องหมาย กำหนดจังหวะ	คำภาษา ถิ่นใต้	คำโน้ต	ระดับ ง่าย	ระดับปาน กลาง	ระดับ ยาก
2	1	-	กูป		BPM: 40-60 bpm ฝึกทักษะซ้ำ ๆ อย่างมั่นคง		
			เก้าเอ้				
	2	2 4	กูป				
			เก้าเอ้				
			ซ่า				
3	3	2 4 4	คิง				
			ม่วงเบา				
			เรียน				
4	5	2 4 2	กบ			BPM: 60-80 bpm ฝึกปรับตัวกับจังหวะที่เร็วขึ้น	ฝึกอ่านโน้ตและจับจังหวะได้อย่างต่อเนื่องในจังหวะที่เร็วขึ้น
			โก่เถื่อน				
			เข้				
			วาด				
	6	3 4 4	กบ				
			โก่เถื่อน				
			เข้				

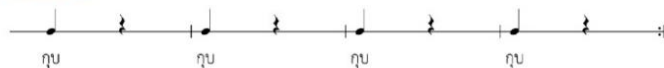
แผนการจัด การเรียนรู้	ชี้ แจงทิศทาง	เนื้อหาต้นฉบับ			ความเร็วที่กำหนด		
		เครื่องหมาย กำหนดจังหวะ	คำภาษา ถิ่นใต้	คำโน้ต	ระดับ ง่าย	ระดับปาน กลาง	ระดับ ยาก
5	7		กริบ		BPM: 40-60 bpm ฝึกทักษะซ้ำ ๆ อย่างมั่นคง	BPM: 60-80 bpm ฝึกปรับตัวกับจังหวะที่เร็วขึ้น	BPM: 80-100 bpm ฝึกอ่านโน้ตและจับจังหวะได้อย่างต่อเนื่องในจังหวะที่เร็วขึ้น
			ซ้องใจ				
			เฮย				
			ฮวน				
	8		กริบ				
			ซ้องใจ				
6	9		จั่ง				
			แคนไ้				
			ร่ายร้องแรง				
			อีลือกฉีก ฉีก				
	10		จั่ง				
			แคนไ้				
			ร่ายร้องแรง				
			อีลือกฉีก ฉีก				

ที่มา : มนพกา เรืองรักษ์ (2568)

แบบฝึกหัดที่ 1.1

แบบฝึกหัดที่ 1.2

ภาพที่ 2 ตัวอย่างแบบฝึกพัฒนาทักษะการอ่านสัญลักษณ์จังหวะโดยใช้คำในภาษาถิ่นใต้

ที่มา : มนผกา เรืองรักษ์ (2568)

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของชุดแบบฝึกพัฒนาทักษะการอ่านสัญลักษณ์จังหวะโดยใช้คำในภาษาถิ่นใต้ตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80

การประเมิน	N	คะแนนเต็ม	คะแนนรวม	$\bar{X}$	ร้อยละ
ระหว่างเรียน	20	50	905.00	45.25	90.50
หลังเรียน		20	369.00	18.45	92.25

จากตารางที่ 2 พบว่าค่าประสิทธิภาพ (E1/E2) เท่ากับ 90.50/92.25 แสดงให้เห็นว่าชุดแบบฝึกพัฒนาทักษะการอ่านสัญลักษณ์จังหวะโดยใช้คำในภาษาถิ่นใต้ มีประสิทธิภาพของกระบวนการและประสิทธิภาพของผลลัพธ์สูงกว่าที่กำหนดไว้ร้อยละ 80

ตารางที่ 3 ผลการเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน และ
หลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสตรีพัทลุง
โดยใช้การทดสอบค่าที่ t (Dependent Samples t-test)

การทดสอบ	N	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig (1-tailed)
ก่อนเรียน	20	12.65	1.42	29.00*	0.0000
หลังเรียน	20	18.45	1.32		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

จากตารางที่ 3 พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน และหลังเรียน
เรื่อง การอ่านจังหวะ ทำนองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสตรีพัทลุง
โดยใช้แบบฝึกพัฒนาทักษะการอ่าน สัญลักษณ์จังหวะโดยใช้คำในภาษาถิ่นได้
มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าผลการเรียนรู้ก่อนเรียน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

6. อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การสร้างชุดแบบฝึกพัฒนาทักษะการอ่านสัญลักษณ์
จังหวะโดยใช้คำในภาษาถิ่นได้ เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านสัญลักษณ์จังหวะ
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสตรีพัทลุง สามารถนำผลการวิจัย
มาอภิปรายได้ ดังนี้

1) ชุดแบบฝึกพัฒนาทักษะการอ่านสัญลักษณ์จังหวะโดยใช้
คำในภาษาถิ่นได้มีความเหมาะสม โดยชุดแบบฝึกพัฒนาทักษะการอ่าน
สัญลักษณ์จังหวะโดยใช้คำในภาษาถิ่นได้ มีผลการพิจารณาพบว่ามีความเหมาะสม
จากผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญอยู่ในในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.63, S.D.

= 0.36) หมายความว่าชุดแบบฝึกพัฒนาทักษะการอ่านสัญลักษณ์จังหวะโดยใช้คำในภาษาถิ่นใต้มีองค์ประกอบของแบบฝึกหัดที่สามารถนำไปใช้ได้จริง สอดคล้องกับการพัฒนาทักษะทางดนตรีของนักเรียนเหมาะสมกับธรรมชาติของวิชาดนตรี มีการกำหนดกิจกรรมในการเรียนรู้ตามลำดับความยากง่าย เหมาะสมกับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาสามารถเรียนรู้ผ่านชุดแบบฝึกดังกล่าว รูปแบบของชุดแบบฝึกมีความสวยงาม สอดคล้องกับแนวคิดของ กุศยา แสงเดช (2545) แบบฝึกหัดที่ดีจะต้องมีคำสั่งในการฝึกทักษะที่ชัดเจน เนื้อหาสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการฝึกทักษะ แบ่งเนื้อหาเหมาะสม มีกิจกรรมที่กระตุ้นการเรียนรู้ของนักเรียน ทันสมัย ประหยัด ออกแบบเหมาะสมกับช่วงวัยและความสามารถของนักเรียน และง่ายต่อการนำไปใช้ของนักเรียน ทำให้ครูสามารถทราบถึงปัญหาของนักเรียน และนำไปใช้ในการแก้ไขและพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนได้

2) ชุดแบบฝึกพัฒนาทักษะการอ่านสัญลักษณ์จังหวะโดยใช้คำในภาษาถิ่นใต้ที่สร้างขึ้นมีค่าประสิทธิภาพ (E1/E2) เท่ากับร้อยละ 93.60/92.25 มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ร้อยละ 80/80 ประสิทธิภาพของชุดฝึกอาจเกิดจากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎีดนตรีตะวันตก และวิธีการสอนดนตรีตามแนวทางของโคดาย ศึกษาหลักสูตรของสถานศึกษา ชุดแบบฝึกพัฒนาทักษะการอ่านสัญลักษณ์จังหวะโดยใช้คำในภาษาถิ่นใต้ผ่านการพิจารณาพบว่ามีความเหมาะสมอยู่ในในระดับมากที่สุด และได้มีการปรับปรุงชุดแบบฝึกก่อนจะนำไปใช้กับกลุ่มทดลอง อีกทั้งผู้วิจัยได้ออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ที่นำไปใช้ร่วมกับชุดแบบฝึก โดยระหว่างการจัดการเรียนการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ผู้วิจัยได้ให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน ระหว่างเรียนและหลังเรียน เพื่อการวัดและประเมินนักเรียนอย่างเป็นระบบ ส่งผลให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะในการอ่านสัญลักษณ์จังหวะอย่างต่อเนื่อง โดยชุดแบบฝึก

จะเริ่มจากแบบฝึกหัดที่ง่ายไปหาแบบฝึกหัดที่ยากขึ้นตามลำดับ ซึ่งการฝึกอ่านสัญลักษณ์จังหวะจะต้องใช้วิธีการเช่นเดียวกับการร้องเพลงซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ณรุทธิ์ สุทธิจิตต์ (2555) กล่าวว่า วิธีการของโคดาจึงมีลักษณะเป็นระบบระเบียบ เป็นขั้นตอน มิฉะนั้นเด็กจะไม่สามารถร้องเพลงได้ ถ้านำเพลงที่ยากเกินความสามารถของเด็กจะร้องได้มาใช้ วิธีการนี้เริ่มต้นด้วยแนวคิดที่ง่ายและไม่ซับซ้อนก่อน ในระยะต่อมาแนวคิดที่ยากและซับซ้อนมากขึ้นจึงเข้ามามีบทบาท โดยการใช้หลักการเรียนจากส่วนย่อยไปสู่ส่วนใหญ่

3) นักเรียนที่เรียนด้วยชุดแบบฝึกพัฒนาทักษะการอ่านสัญลักษณ์จังหวะโดยใช้คำในภาษาถิ่นใต้มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าผลการเรียนรู้ก่อนเรียน เกิดจากการที่นักเรียนการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติจริง ได้รับประสบการณ์ตรงในการฝึกทักษะ เรียนรู้การอ่านโน้ตและทำความเข้าใจเกี่ยวกับจังหวะ เครื่องหมายกำหนดจังหวะ การจัดกลุ่มจังหวะทำให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะการอ่านสัญลักษณ์จังหวะอย่างเป็นระบบ ซึ่งชุดแบบฝึกถูกออกแบบให้มีลำดับขั้นตอนที่เหมาะสม จากระดับง่ายไปหายาก ทำให้นักเรียนค่อย ๆ พัฒนาก้าวหน้าของตนเองอย่างต่อเนื่อง โดยเริ่มจากการทำความเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างคำกับสัญลักษณ์จังหวะเกิดความเชื่อมโยงกับคำในภาษาถิ่นใต้ที่นำมาใช้ในแบบฝึกเป็นคำที่นักเรียนได้ยินและใช้ในชีวิตประจำวัน นักเรียนเข้าใจและมีความหมายชัดเจนทำให้นักเรียนสามารถจดจำและเข้าใจจังหวะของตนได้ดียิ่งขึ้น ช่วยให้พวกเขาสามารถเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับประสบการณ์เดิมได้ง่ายขึ้น โดยไม่จำเป็นต้องอาศัยกระบวนการจดจำที่ซับซ้อนเกินไป การจับคู่คำกับสัญลักษณ์จังหวะช่วยลดอุปสรรคด้านความเข้าใจ และทำให้เกิดการเรียนรู้ที่เป็นธรรมชาติ ทำให้เกิดการเรียนรู้แบบองค์รวมและสามารถนำไปใช้ในบริบทจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วิบูลย์ ตระกูลฐาน (2556) กล่าวว่าการศึกษาตัวโน้ตและตัวหยุดจำเป็นต้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับอัตราจังหวะ การแบ่งกลุ่มย่อยจังหวะ และการจัดกลุ่มจังหวะ การให้ความสำคัญในการอ่านโน้ตสากลที่นักเรียนจะต้องเรียนรู้และแปลความข้อมูลในรูปของสัญลักษณ์เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติทักษะเครื่องดนตรีหรืออ่านโน้ต ร้องโน้ตอย่างถูกต้อง จำเป็นจะต้องใช้เวลาในการฝึกฝนให้เกิดความเข้าใจและตีความสัญลักษณ์ต่าง ๆ จนเกิดความชำนาญ อีกทั้งแนวคิดของสอดคล้องกับแนวคิดของ สิขณเศก ยานเดิม (2558) กล่าวว่า ตามแนวคิดของ ชูชูเกิเด็กไม่ว่าชาติใดภาษาใดสามารถพูดภาษาประจำชาติของตนเองได้อย่างเป็นธรรมชาติ สามารถจดจำคำต่าง ๆ ได้มากกว่า 4,000 คำ ภายในอายุ 5 ขวบ โดยไม่ต้องใช้ความพยายามอะไรมาก ส่วนการฝึกซ้ำและความเร็วในการเรียนรู้ทำให้กระบวนการฝึกซ้ำเป็นไปได้ง่ายขึ้น ส่งผลให้การจดจำและการตอบสนองต่อสัญลักษณ์จังหวะเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วขึ้น เมื่อนักเรียนสามารถแทนสัญลักษณ์จังหวะด้วยคำที่เข้าใจง่าย พวกเขาก็จะอ่านจังหวะดนตรีได้อย่างคล่องแคล่วและแม่นยำยิ่งขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของ ทิศนา ขัมมณี (2555) ได้กล่าวถึงแนวคิดทางจิตวิทยาของธอร์นไคค์ว่าการเรียนรู้เกิดจากการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนอง ซึ่งมีหลายรูปแบบ บุคคลจะมีการลองผิดลองถูก ปรับเปลี่ยนไปเรื่อย ๆ จนกว่าจะพบรูปแบบการตอบสนองที่สามารถให้ผลที่พึงพอใจมากที่สุด เมื่อเกิดการเรียนรู้แล้ว บุคคลจะใช้รูปแบบการตอบสนองที่เหมาะสมเพียงรูปแบบเดียว และจะพยายามใช้รูปแบบนั้นเชื่อมโยงกับสิ่งเร้าในการเรียนรู้ต่อไปเรื่อย ๆ ซึ่งกฎของเรียนรู้ที่สำคัญของธอร์นไคค์ที่เกี่ยวข้องคือ กฎแห่งการฝึกหัด การกระทำซ้ำ ๆ ด้วยความเข้าใจจะทำให้การเรียนรู้นั้นคงทนถาวร ถ้าไม่ได้กระทำซ้ำบ่อย ๆ การเรียนรู้จะไม่คงทนถาวร และอาจลืมได้

ชุดแบบฝึกพัฒนาทักษะการอ่านสัญลักษณ์จังหวัดโดยใช้คำในภาษาถิ่นได้มีจุดเด่นคือการใช้ภาษาถิ่นสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับจังหวัดทางดนตรีผ่านคำภาษาถิ่นที่นักเรียนคุ้นเคย นักเรียนจึงเกิดเชื่อมโยงกับประสบการณ์เดิมอย่างเป็นธรรมชาติ เกิดการเรียนรู้ทางดนตรีอย่างมีประสิทธิภาพ ชุดแบบฝึกมีลำดับขั้นจากง่ายไปยาก การฝึกซ้ำ ๆ และการปฏิบัติจริงทำให้เกิดความชำนาญในการอ่านสัญลักษณ์จังหวัด ช่วยให้นักเรียนพัฒนาทักษะอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้นักเรียนมีสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น นักเรียนจึงพัฒนาทักษะได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน แต่หากจะนำชุดแบบฝึกไปใช้ในบริบทอื่นพื้นที่อื่น จะต้องคำนึงถึงบริบทและสภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ทักษะทางดนตรีอย่างมีประสิทธิภาพ

7. ข้อเสนอแนะและการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

7.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

7.1.1 ครูผู้สอนดนตรีสามารถนำเอาชุดแบบฝึกไปใช้ได้ แต่จะต้องปรับชุดฝึกให้เหมาะสมตามระดับช่วงชั้น อายุและพัฒนาการของนักเรียน และจะต้องคำนึงถึงบริบทและสภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอน

7.1.2 การพัฒนาทักษะทางดนตรีควรให้ความสำคัญกับการทำซ้ำ และฝึกฝนเป็นประจำเพื่อให้เกิดทักษะ จึงควรสอนให้มีความต่อเนื่องเป็นลำดับตามความยากง่ายของชุดแบบฝึก เพื่อการฝึกฝนดนตรีอย่างเป็นระบบ

7.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

7.2.1 การพัฒนาชุดแบบฝึกให้มีรูปแบบการเรียนที่ทันสมัย หรือการพัฒนาชุดแบบฝึกในรูปแบบดิจิทัล ซึ่งจะทำให้นักเรียนสามารถฝึกฝนผ่านระบบออนไลน์ได้ หรือเกิดการเรียนนอกห้องเรียนได้ตามความสนใจ

7.2.2 ควรพัฒนาแบบแผนของการวิจัยเป็นการเปรียบเทียบการใช้ชุดแบบฝึกกับนักเรียนหลากหลาย เพื่อจะได้ทราบความเหมาะสมในการนำชุดแบบฝึกไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับนักเรียนมากที่สุด

7.2.3 เพิ่มความยากของระดับทักษะการอ่านสัญลักษณ์จังหวะ เพื่อให้นักเรียนเกิดความท้าทาย และพัฒนาไปสู่ทักษะที่สูงขึ้น

8. เอกสารอ้างอิง

- กุศยา แสงเดช. (2545). *แบบฝึก คู่มือพัฒนาสื่อการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ*. กรุงเทพฯ: แม็ค.
- จันทนา คชประเสริฐ. (2568). เพลงพื้นบ้านไทยกับแนวทางโคตตาย : กรณีศึกษาการสอนเพลงเทพทอง. *วารสารดนตรีบ้านสมเด็จเจ้า*. 7(1), 50-66.
- ณรุทธ์ สุทธจิตต์. (2537). *หลักการของโคตตายสู่การปฏิบัติ : วิธีการด้านดนตรีศึกษาโดยการสอนแบบโคตตาย*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณรุทธ์ สุทธจิตต์. (2541). *จิตวิทยาการสอนดนตรี*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณรุทธ์ สุทธจิตต์. (2555). *ดนตรีศึกษา หลักการและสาระสำคัญ*. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณรุทธ์ สุทธจิตต์. (2558). *วิธีวิทยาการสอนดนตรี*. [เอกสารประกอบการสอนรายวิชา 2737388 วิธีวิทยาการสอนดนตรี]. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ทิตนา แหมมณี. (2556). *ศาสตร์การสอนองค์ความรู้เพื่อการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ*. (พิมพ์ครั้งที่ 17). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รัชชัย นาควงษ์. (2543). *การสอนดนตรีสำหรับเด็กตามแนวของโคได*. กรุงเทพฯ: คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ธนวรรณ ธวัชบุลย์. (2561). *ระบบการสอนของ สดัด อุทรานันท์ เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ทฤษฎีดนตรี*. [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต]. สาขาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต.
- นิศาชล บังคม. (2553). *การพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้านโสตทักษะตามแนวคิดโคดาเยสำหรับนักเรียนเปียโนระดับชั้นต้น*. [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต]. สาขาวิชาดนตรีศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิไลศักดิ์ กิ่งคำ. (2544). *ภาษาไทยถิ่น*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วิบูลย์ ตระกูลฐาน. (2556). *ทฤษฎีดนตรีตะวันตก*. ปทุมธานี: อนันตนาค.
- ศักดิ์ชัย หิรัญรักษ์ และนันทิดา จันทรางศุ. (2560). *การวิจัยเพื่อพัฒนาด้านแบบการจัดการเรียนรู้พุทธวัฒนธรรมในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกลุ่มสาระดนตรีสำหรับชั้นประถมศึกษาของประเทศไทย*. [รายงานการวิจัย]. สำนักงานคณะกรรมการการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม.
- สิขณันต์เศก ย่านเดิม. (2558). *แนวคิดการสอนดนตรี*. *วารสารศิลปกรรมมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*. 19(2), 21-31.
- สมนึก อุ่นแก้ว. (2555). *ทฤษฎีดนตรีแนวปฏิบัติ*. (พิมพ์ครั้งที่ 9). อุตรธานี: มิวสิคโก.